עשרים באב ב

א. בשעת דער טאַטע (בעל ההילולא) איז געווען ביי הרה"ג וכו' ר' חיים בריסקער צו נעמען ביי אים „סמיכה" אויף רבנות, האָט אים ר' חיים שטאַרק פֿאַרהערט. און נוסף אויף די שאלות וואָס ר' חיים האָט אים אַליין געפֿרעגט, האָט ער אים אויך מציע געווען ענטפֿערן אויף אייניגע שאלות וועלכע זיינען דאָן פֿאַרגעב־ראַכט געוואָרן פֿאַר ר' חיים'ען.

צווישן אַנדערע איז אויך געווען אַ שאלה:

אַ איד האָט געהאַט אַ סוכה אין הויף צוזאַמען מיט די אַנדערע אי־דישע שכנים, און מען האָט פֿאַר־געסן מאַכן אַן עירוב־חצירות. איז ער געקומען פרעגן, וואָס זאָל מען טאָן שבת?

ר' חיים האָט זיך געווענדעט צום טאַטן אַז ער זאָל פסק'נען די שאלה, און דער טאַטע האָט באַלד געענט־פערט אַז די סוכה אַליין איז מערב [1].

ב. אַלע ענינים אין גגלה דתורה זיינען ווי ענינם אין פנימיות התו־רה — מוז מען דעריבער זאָגן, אַז די שייכות צווישן סוכה און עירוב איז פֿאַראַן אויך בפנימיות הענינים.

וי"ל כללות הביאור אין דעם:

דער חילוק צווישן אַיין איידן און אַ צווייטן (ובמילא אויך דער חילוק רשויות) איז בלויז מצד הגוף, און אויך מצד הארת הנשמה המלובשת בגוף, בחי' נר"ן. אַבער מצד עצם הנשמה ואפילו מצד די מקיפים פון נשמה, זיינען „כל ישראל אחים ממש" און „אב אחד לכולנה" [2].

און וויבאַלד אַז סוכה איז בחי' מקיף [3], איז דעריבער סוכה מערב, זי מישט אויס און פֿאַרבינדט אַיין אידן מיטן צווייטן. וע"ד מאמר רז"ל [4] „כל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת", וויל מצד דעם מקיף (פון סוכה) זיינען אַלע אידן אחד.

ג. דער ביאור איז אַבער ניט מספיק: די התאחדות וואָס ווערט מצד דעם גילוי המקיף, קומט דאָך, לכאורה, דערפון וואָס דורכן גילוי בחי' המקיף פֿאַרלירט זיך דער ציור פון דעם גוף (און פון די הארת הנשמה המלובשת בגוף) [5], מיט וועלכן איין איד איז אַפֿגעטיילט פון צווייטן.

[און ווי געדעדט אַמאָל [6] אין דעם

---

1) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סש"ע ס"ו: „אנשי החצר שהיו אוכלים בבית א' בשבת . . א"צ עירוב, מפני שהם כאנשי בית א'". יתרה מזה בסוכה שהיא קבע וביתו עראי (סוכה כח, ב).

2) תניא פרק לב. וראה רשימות זאמו"ר לתניא שם (נעתק בהערה הבאה). לקו"ש ח"ד ע' 1059 בהערה.

3) להעיר מרשימות זאמו"ר שם (ע' יג), ש„בנפש ורוח שהם מבחי' מלי וז"א, יש חילוקי מדריגות בנפשות ורוחות . . אך מי יודע גדולתן בחסדים ומעלתן בגבו־רות בשרשן ומקורן באלקים חיים דבינה" — והרי סוכה היא בחי' מקיף דבינה (זח"ג רנה, ב. סדור רלו, א. ועוד).

4) סוכה כז, ב.

5) להעיר מתניא שם „שגופו נמאס ומתועב אצלו".

6) נדפס בלקו"ש ח"א ע' 68. וראה עד"ז בלקו"ד ח"ב (רו, א ואילך) בביאור הכתוב (מ"א ח, סו) וילכו לאהליהם — בארוכה. ע"ש.

פירוש הפסוק[7] „ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות“: אז „לו“, צו אים, ד. ה. זיין עצם — די נשמה מיט אירע ענינים — האָט ער געבויט אַ „בית“, דירת קבע; „ולמקנהו“, צו די גשמיות'דיקע זאַכן, וואָס זיינען בלויז „צוגעקויפטע“ (צוגעקומענע. ווייל די נשמה מצד עצמה האָט ניט קיין שייכות צו גשמיות), „עשה סוכות“ — דירת עראַי, ווייל די ענינים הגשמיים האָבן ביי אים ניט געהאָט קיין תפיסת מקום].

ולפ“ז איז דער ענין הנ“ל פון סוכה (אַז זי איז בחי' מקיף) ניט מספיק אַז מצד דעם זאָל סוכה מערב זיין — וואָרום בכדי צו מעגן מטלטל זיין פון בית אין חצר איז ניט געגוג אַז די אנשי החצר זאָלן ניט טראַכטן וועגן זייערע ענינים גשמיים, נאָר אדרבה, אַז מצד „דעתו של אדם כו' במקום מזונותיו“ זאָלן זיי יאָ זיין אַ מציאות נאָר „כאילו כולם דרים באותו בית“[8].

הייַנט ווי קען דער גילוי בחי' ה־מקיף פון סוכה פועל'ן, אַז די אנשי החצר זאָלן זיך רעכענען „כאנשי בית אחת“ בנוגע די ענינים פון אכילה וכו'?

ד. וועט מען דאָס פאַרשטיין בהקדים דעם פסוק „בסוכות תשבו שבעת ימים“[9] וואָס פון אים לערנט מען אַפּ צווויי ענינים הפכיים:

פון איין זייט לערנט מען דערפון אַז די סוכה גופא דאַרף זיין דוקא אַ „דירת עראַי“[10]; און מאידך גיסא ווייס מען דערפון אַז דער „תשבו“ פון אַ אידן אין סוכה מוז זיין באופן אַז „כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע כו'“[11].

וואָס דער ביאור דערפון ברוחניות איז:

דער כללות עולם הזה איז דאָך ניט קיין „קבע“ — נאָר מער ניט ווי אַ פרוזדור[12] און „עולם לאכסדרה הוא דומה“ — ג' רוחות[13], בדוגמת אַ סוכה וואָס איז פון ג' דפנות[14]. און אין דעם באַשטייט די עבודה פון סוכות:

אַ איד דאַרף וויסן, אַז די ענינים העולם מצד עצמם זיינען בלויז אַן ענין של „עראַי“ — און ווי גערעדט פריער אין דעם פירוש פון „ולמקנהו עשה סוכות“;

אָבער דורך דעם גופא, וואָס די ענינים הגשמיים האָבן ביי אים ניט קיין תפיסת מקום און דאָך נוצט ער זיי „לשם שמים“, אַדער אין אַן אופן פון „בכל דרכיך דעהו“[15], איז ער „עושה סוכתו קבע“, ער מאַכט סוכתו

---

7) וישלח לג, יז.

8) שו“ע אדה“ז או“ח ר“ס שסו (לענין עירוב. — וכ“ה גם בנוגע להדין (המובא לעיל הערה 1) ד„אנשי החצר שהיו כולם אוכלים בבית א' בשבת . . א“צ עירוב“ — שזהו לפי ש„עיקר דירת האדם היא מקום אכילת פת“ (שם סש“ע ס“ו)).

9) אמור כג, מב.

10) סוכה ב, א.

11) שם כח, ב. שו“ע אדה“ז שם ר“ס תרלט.

12) אבות פ“ד מט“ז.

13) ב“ב כה, סע“א ואילך. פרש“י שם ריש ע“ב.

14) ריש מס' סוכה. וכדעת רבנן (שם ו, ב) שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח (שו“ע או“ח סתר“ל ס“ב). ולהעיר מתוס' שם („ד“ה ור“ש), שהטעם דתבנן הוא לפי ש„סוכה דירת עראי בעינן“.

15) טושו“ע או“ח סרל“א. וראה לקוטי שיחות ח“ג ע' 907. 932. ח“ל ע' 186.

— קבע; ער מאַכט פון די עניני העולם [וואָס מצד עצמם זיינען זיי בלויז „סוכתו", אַן ענין של עראי] אַ דירה לו ית', ובמילא ווערן זיי „קבע".

וואָס דאָס איז דער צווייטער פֵּירוש אין „ולמקנהו עשה סוכות": אַ איד פועל'ט אַז דער גילוי פון בחי' מקיף דסוכה זאָל מאיר זיין אויך אין „מקנהו"[16], אין די „מאכלים שהוא אוכל"[17].

און מצד דעם וואָס אויך די דברים הגשמיים וועלן אַ דירה לו ית', איז „דעתו של אדם כו' במקום מזונותיו" — ניט דערפאַר וואָס „מזונותיו" מצד עצמם פאַרנעמען ביי אים אַן אָרט, נאָר צוליב דעם וואָס ער איז מיט זיי מקיים מצות סוכה און מאַכט פון זיי אַ דירה לו ית'.

און וויבאַלד אַז דער ענין וואָס „דעתו כו' במקום מזונותיו" קומט דערפון וואָס „ולמקנהו עשה סוכות" — פועל'ט דעריבער דער מקיף דסוכה — וואָס מצד אים זיינען אַלע אידן אחד — אויך אויף זייערע ענינים הגשמיים („מזונותיו"), אַז אויך אין זיי זאָלן אידן זיין מעורב און פאַר־בונדן צווישן זיך — און דערפאַר איז סוכה מערב[18].

(משיחות כ' מנחם־אב תשי"ב.
שמחת בית השואבה תשי"ג)

16) ראה בונה ירושלים ע' צה (מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' יז).
אלא שמ"מ „ויבן (דוקא) לו בית (משא"כ) ולמקנהו עשה (רק) סוכות" — כי הבירור שמדברי הרשות מגיע רק בבחי' „לבוש מלכות" ודוקא ע"י תומ"צ ממשיכים בחי' „כתר מלכות" (ד"ה בראשית ברא תש"ה פ"ל ובכ"מ), ומכיון שנש"י מושרשים בה־עצמות (בחי' כתר מלכות), לכן עבודתם בהבירור ד„מקנהו" [באופן ד„לשם שמים", ואפילו באופן ד„בכל דרכיך דעהו"] הוא רק באופן ד„סוכות". ועיין בלקו"ש ח"ו שם ובהנסמן שם.

17) לשון אדה"ז ב„בונה ירושלים" (מאמרי אדה"ז) שם.

18) ואף שהאחדות שמצד הגילוי דסוכות הוא באופן שלאחרי חגה"ס אפשר להיות „פרידתכם" שלכן צ"ל „עכבו עוד יום אחד" (רש"י אמור כג, לו. פינחס כט, לו. בחיי פינחס שם, לה) כי דוקא האחדות דשמע"צ קיימת גם לאחר החג (ראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 433 ואילך) — בכל זה, בימי הסוכות עצמם, הסוכה מערב.